

1.3.3. Mnożenie liczb binarnych

Mnożenie liczb binarnych (ang. *multiplication of binary numbers*) opiera się na bardzo prostej tabliczce mnożenia, w której znajdują się cztery iloczynny cząstkowe:

$0 \cdot 0 = 0$
$1 \cdot 0 = 0$
$0 \cdot 1 = 0$
$1 \cdot 1 = 1$

Oto przykład, w którym zostały pomnożone dwie liczby binarne: 1010_2 i 1101_2 .

$$\begin{array}{r}
 1010_2 \\
 * 1101_2 \\
 \hline
 10100 \\
 101000 \\
 0000000 \\
 10100000 \\
 \hline
 1130_2
 \end{array}$$

1. $0 \cdot 0 = 0$ (bit 0)

2. $0 \cdot 1 = 0$ (bit 1)

3. $1 \cdot 0 = 0$ (bit 2)

4. $1 \cdot 1 = 1$ (bit 3)

1. Mnożną mnoży się przez wszystkie kolejne cyfry mnożnika, a uzyskane wyniki wprowadza się, począwszy od aktualnie używanej cyfry mnożnika.

2. Powstaje słupek, w którym każdy kolejny wiersz jest przesunięty o jedną cyfrę w lewo.

3. Zero w mnożniku oznacza, że wszystkie iloczynny również będą miały wynik zerowy, można więc pominąć taki wiersz w późniejszych obliczeniach.

4. Ostatecznie wiersze (powstałe przy przemnażaniu mnożnej przez mnożnik) sumujemy i otrzymujemy wynik.

Przykłady

$$\begin{array}{r}
 1010 \\
 * 1101 \\
 \hline
 10100 \\
 101000 \\
 0000000 \\
 10100000 \\
 \hline
 1130
 \end{array}$$

1.3.4. Dzielenie liczb binarnych

Dzielenie liczb binarnych (ang. *division of binary numbers*) jest teoretycznie najtrudniejszą operacją na tych liczbach. Jedną z metod otrzymania ilorazu liczb binarnych jest cykliczne odejmowanie odpowiednio przesuniętego dzielnika od dzielnej:

$$\begin{array}{r}
 1110 \\
 : 110 \\
 \hline
 1110 \\
 \hline
 0010 \\
 \hline
 0010 \\
 \hline
 0000 \\
 \hline
 0000
 \end{array}$$

- $1110 - 1100 = 0100$
- $0100 - 110 = 0010$
- $0010 - 110 = 0000$
- reszta 0000

1. Dzielenie zaczyna się od podstawienia dzielnika pod dzielną, począwszy od jej najstarszej cyfry (lewa strona). Następnie sprawdza się, czy dzielnik można odjąć od fragmentu dzielnej. Jeżeli tak, to w wyniku wprowadza się jedynkę — w kołumnie nad najbliższą cyfrą dzielnika (prawa strona).

2. Następnie odejmuje się cyfry i uzupełnia brakujące znaki w powstałej dzielnej cyframi przepisanyymi z dzielnej oryginalnej.

3. Jeżeli dzielnika nie da się odjąć od fragmentu dzielnej, w wyniku wprowadza się zero, a dzielną przepisuje się bez zmian.

4. Jeżeli ostatnie odejmowanie nie może być wykonane lub z ostatniej różnicy nie wychodzą zera, przepisana dzielna lub liczba powstała z różnicy stanowi resztę z dzielenia.